

Spojrzenie w marcowe niebo 2017

„Gdy w marcu grzmoty, to bywają w maju słoty”

powiada staropolskie przysłowie, a zatem nie tylko dla obserwacji astronomicznych życzymy sobie w tym miesiącu bezchmurnego nieba. Po emocjach związanych z mroźną i smogową zimą, czeka nas wreszcie upragniona wiosna i cieszymy się z faktu, że **Słońce** powoli, ale systematycznie, wznosi się po *Ekliptyce* coraz wyżej i wyżej, aby wreszcie przeciąć równik niebieski 20 marca o godz. 11.29, w punkcie równonocy wiosennej – zwanym punktem *Barana*. **Słońce** „przechodzi” wtedy z półkuli południowej nieba na północną, ze znaku *Ryb* w znak *Barana*. Rozpocznie się wówczas astronomiczna *Wiosna*, a na ten moment, szczególnie przez ostatnie miesiące, czekaliśmy z utęsknieniem. Ponadto, ze względu na zjawisko refrakcji atmosferycznej (ciała niebieskie – w tym również **Słońce** – widzimy nieco wyżej nad horyzontem, niż są one w rzeczywistości), powodującej zakrzywienie toru promieni świetlnych, zrównanie dnia z nocą wystąpi już 17 marca. W Krakowie i okolicy, w dniu 1 marca **Słońce** wschodzi o 6.23, a zachodzi o 17.22, zaś ostatniego marca wschodzi (już według czasu letniego) o 6.19, a zachodzi o 19.10, wtedy dzień będzie trwał 12 godzin i 51 minut. Zatem w marcu w Małopolsce, przybędzie dnia już o 112 minut!

Aktywność magnetyczna **Słońca** będzie mała, jedynie na pewien jej wzrost, możemy liczyć na przełomie każdej dekady miesiąca. Nas zaś czeka w nocy z 25/26 marca, dobra zmiana czasu z zimowego na czas letni, powinniśmy przestawić zegarki o godzinę do przodu. Rano od tej pory, wstajemy o godzinę wcześniej, ale za to będziemy mieć dłuższe, jasne popołudnia, które można wykorzystać na wiosenne spacerunki!

Natomiast ciemne bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych, będą w pierwszym i ostatnim tygodniu miesiąca, bowiem kolejność faz **Księżycy** w marcu będzie następująca: pierwsza kwadra 5.III. o godz. 12.32, pełnia 12.III. o godz. 15.54, ostatnia kwadra 20.III. o godz. 16.58 i now 28.III. o godz. 04.57. Najbliżej **Ziemi** (w perygeum) znajdzie się **Księżyc** dwukrotnie: 3.III. o godz. 09 oraz 30.III. o godz. 15, a najdalej od **Ziemi** (w apogeum) będzie 18. III o godz. 18. Ponadto 2.III. o godz. 22, **Księżyc** zakryje planetoidę **Ceres**, a 5.III. o godz. 04 *Aldebarana*, najjaśniejszą gwiazdę w konstelacji *Byka*, oba te zjawiska nie będą u nas widoczne. Natomiast 10/11.III o północy **Księżyc** zakryje *Regulusa*, najjaśniejszą gwiazdę w konstelacji *Lwa*, zaś 26.III. o godz. 10 zakryje **Neptuna** i te dwa zjawiska powinny być widoczne z terenów Polski, ale tylko jako minimalne zbliżenia do nich **Księżycy**.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** będzie można zaobserwować wieczorem dopiero z rozpoczęciem wiosny, nisko nad południowo – zachodnim horyzontem, bowiem wcześniej kryje się on w promieniach zachodzącego **Słońca**. Natomiast **Wenus** jako *Gwiazda Wieczorna*, będzie widoczna na zachodnim niebie tylko do połowy miesiąca, potem skryje się w promieniach **Słońca**. Czerwonego **Marsa** znajdziemy na wieczornym niebie, goszczącego jeszcze w pierwszym tygodniu marca w konstelacji *Ryb*, a następnie w gwiazdozbiórce *Barana*. Ta wędrówka planety na niebie powoduje, iż z upływem wiosennych dni, coraz to krócej przebywa on nad horyzontem. **Jowisza**, od późnego wieczora, znajdziemy na wschodnim niebie w gwiazdozbiórce *Panny*, a ze względu na zbliżanie się planety do opozycji (7.IV.), można go będzie już końcem marca obserwować przez całą noc, podziwiając przez lunetę jego gromadkę galileuszowych satelitów. Natomiast w drugiej połowie

nocy w gwiazdozbiorze *Strzelca*, widoczny będzie **Saturn** z imponującymi pierścieniami. **Uran**, dostępny będzie do obserwacji wieczorem w gwiazdozbiorze *Ryb*, ale końcem marca, skryje się w promieniach **Słońca**. Natomiast **Neptun**, przebywający w gwiazdozbiorze *Wodnika*, pojawi się nam na porannym niebie dopiero w drugiej połowie miesiąca, wyprzedzając wschód **Słońca**.

Aby spojrzeć przez lunetę chociażby na w/w planety, czy **Księżyc**, należy w tym celu złożyć wizytę w Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym w Niepołomicach, mieszczącym się przy ul. Mikołaja Kopernika 2 (tel. 12-281-15-61) – wcześniej tam telefonujemy.

W tym miesiącu nie przewiduje się bogatych deszczy meteorów, chociaż 24 marca przypada maksimum mało aktywnego, rozciągniętego roju (*Wirginidy*), promieniującego z okolicy „alfy” – czyli *Spiki*, najjaśniejszej gwiazdy w *Pannie*. **Księżyc** nie będzie przeszkadzał w obserwacjach maksimum tego roju, bowiem podąża do nowiu. Natomiast bliskość *Wiosny*, niechaj nas zachęca do ostatnich zimowych spacerów. Dodatkowo zaś, wypada tylko nam życzyć bezchmurnego nieba, a w marcu takie pogody często u nas występują. Zatem spoglądając wieczorem, w środku nocy lub wczesnym rankiem, w rozgwieżdżone niebo, przypomnijmy sobie, jeszcze jedno przysłowie:

„Jeśli bociany w marcu dużo klekocą, to ciepłą wiosnę rychło przytoczą ”

dlatego wszystkim Państwu stosownej aury wiosennej, serdecznie życzę.